

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mre.kmu.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. А. Шмигала від 27.10.2020 № 43822/1/1-20 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування від 23.10.2020 № 04-15/11-2020/191818 Міністерство енергетики України у межах компетенції, розглянуло проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування» (реєстр. № 4187 від 05.10.2020), ініційований народними депутатами України Якименком, О.В. Маріковським, А.В. Задорожним та іншими, а також проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення надрокористування» (реєстр. № 4187-1 від 21.10.2020), ініційований народними депутатами України О.В. Бондаренком, Д.А. Наталухою, М.С. Мезенцевою та іншими, та надає свою позицію до зазначених проєктів Законів України.

Додаток: на 5 арк. в 1 прим.

В. о. Міністра

Ольга БУСЛАВЕЦЬ

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства енергетики України

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування» (реєстр. № 4187 від 05.10.2020), ініційований народними депутатами України П.В. Якименком, О.В. Маріковським, А.В. Задорожним та іншими, а також проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення надрокористування» (реєстр. № 4187-1 від 21.10.2020), ініційований народними депутатами України О.В. Бондаренком, Д.А. Наталухою, М.С. Мезенцевою та іншими

Пропозиції надаються до першого читання

1. Міністерство енергетики України підтримує проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування» (реєстр. № 4187 від 05.10.2020, далі – проект Закону України № 4187) та не підтримує проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення надрокористування» (реєстр. № 4187-1 від 21.10.2020, далі – проект Закону України № 4187-1).

2. Проектом Закону України № 4187 пропонується внести зміни до Кодексу України про надра, Земельного кодексу України, Гірничого закону України, Закону України «Про нафту і газ», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», зокрема, в частині:

1) створення Інтерактивної карти корисних копалин України – інформаційний ресурс, який буде розміщений на офіційному веб-сайті Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» в мережі Інтернет та відобразатиме відомості про Державний фонд надр України, у тому числі про Державний фонд родовищ корисних копалин на основі Державного кадастру родовищ корисних копалин, їх проявів та відомості про межі земельних ділянок на основі Державного земельного кадастру;

2) обмеження щодо права бути надрокористувачем для громадян держави-агресора або юридичних осіб, які зареєстровані на території держави-агресора, юридичних осіб кінцевим бенефіціаром яких є громадяни держави-агресора, фізичних та юридичних осіб, стосовно яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції»;

3) встановлення вичерпного переліку випадків надання спеціального дозволу без проведення аукціону;

4) встановлення вичерпного переліку випадків, коли можливе зупинення дозволу на користування надрами;

5) встановлюється право власника дозволу на користування надрами продавати, використовувати у вигляді застави або в інший спосіб відчужувати права, надані йому спеціальним дозволом на користування надрами, іншій юридичній чи фізичній особі, в тому числі передавати їх до статутних

капіталів створюваних за його участю суб'єктів господарювання, а також вноситись як вклад у спільну діяльність, з переходом прав та обов'язків до нового власника спеціального дозволу.

Проектом Закону України № 4187 скасовується:

- гірничий відвід для об'єктів, розробка яких здійснюється не підземним способом;

- погодження місцевими громадами надання у користування місцевих корисних копалин;

- погодження обласними державними адміністраціями, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення надання надр у користування для видобування підземних вод і розробки родовищ торфу;

- два різновиди дозволів на користування надрами (на геологічне вивчення, та на геологічне вивчення з дослідно-промисловою розробкою).

Крім того, проектом Закону України № 4187 унормовуються на законодавчому рівні випадки, в яких дозвіл надається без проведення аукціону, визначення початкової ціни спецдозволів на ділянках надр без затверджених запасів, визначення вартості вторинної та первинної державної геоінформації, Правила доступу до первинної геологічної інформації, що є державною власністю, Порядку внесення нововиявленої корисної копалини до спецдозволу, Порядку надання спецдозволів на користування надрами.

Метою проекту Закону України 4187-1 є створення прозорої, простої та зрозумілої системи користування надрами, зменшення надмірного державного впливу на галузь, підвищення конкуренції та легалізація відносин у сфері користування надрами та пропонується внести зміни до низки нормативно-правових актів, зокрема, в частині:

- закріплення паспорту українця як механізму безпосередньої реалізації виключного права власності українського народу на надра;

- врегулювання проведення електронного аукціону, синхронізація електронного аукціону з Інтерактивною картою корисних копалин, встановлення єдиного строку у 20 днів, протягом якого Державна служба геології та надр має винести ділянку надр з Інтерактивної карти корисних копалин на електронний аукціон, скасування усіх погоджень для проведення електронного аукціону, скорочення строків проведення електронного аукціону;

- скасування Порядку організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу;

- скасування повноважень органів місцевого самоврядування по контролю та припиненню надрокористування;

- надрокористувачами не можуть бути громадяни чи юридичні особи країни-агресора;

- дозволяється не лише повний, але і частковий перепродаж прав, що надаються спеціальним дозволом;

- скасування права надрокористувача на першочергове продовження тимчасового користування надрами, в результаті чого дозволи будуть

продовжуватися на електронному аукціоні, за винятком випадків, встановлених у законі;

- припинення права користування надрами буде здійснюватися виключно за рішенням суду;

- не розширюються повноваження Держгеонадр та інших органів влади;

- встановлюється доступна для надрокористувачів вартість керну;

- передбачається зміна порядку реалізації нафтопродуктів державними підприємствами за середнім арифметичним значення котирувань міжнародних агентств;

- запроваджується спрощений порядок здійснення геологічної розвідки у межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України суб'єктами господарювання державного сектору економіки;

- передбачається нова процедура формування земельних ділянок як об'єкту цивільних прав та встановлення земельних сервітутів для потреб надрокористування на землях державної та комунальної власності;

- врегульовуються окремі питання встановлення земельних сервітутів на землях приватної власності;

- передбачається виключення від відшкодування втрат сільськогосподарських угідь та звільнення від обов'язкової державної експертизи земельних ділянок для потреб надрокористування;

- передбачається дієва процедура для припинення розповсюдженої схеми «перехоплення» третіми особами з метою перепродажу переможцю аукціону земель державної та комунальної власності, які виносяться на електронний аукціон та ін.

Наразі, Україна є енергетично залежною державою, що є неприйнятним з точки зору енергетичної безпеки України на фоні скорочення власного видобутку та переробки вуглеводнів, надзвичайних подій на Сході України та зовнішньополітичної ситуації у світі.

Існуюча процедура надання надр у користування не є ефективною і створює додаткові навантаження для користувачів. Недоліки в існуючих адміністративних процесах перешкоджають залученню інвестицій у видобувну галузь України. Прийняття проекту Закону України № 4187 надасть можливість на законодавчому рівні забезпечити відкритість геологічної інформації в Україні, запровадити більш прозору процедуру отримання спеціальних дозволів на користування надрами та унормувати ряд інших проблемних питань галузі.

Зміни, які пропонуються проектом Закону України № 4187, на відміну від проекту Закону України № 4187-1, сприятимуть покращенню інвестиційного клімату у видобувній галузі, збільшенню обсягів вітчизняного видобутку, що в свою чергу призведе до зниження енергетичної залежності України від імпорту енергоносіїв.

Водночас, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.10.2020 № 1215-р «Деякі питання утворення акціонерного товариства за участю державних вугледобувних підприємств та публічного акціонерного товариства «Центренерго» єдиного майнового комплексу (далі – ЄМК) ДП «Добропіллявугілля», який наразі перебуває в оренді ТОВ «ДТЕК ДОБРОПІЛЛЯ» (далі – Орендар), до 25.01.2021 буде повернуто з оренди до сфери управління Міністерства енергетики України.

Орендарем, для використання ЄМК ДП «Добропіллявугілля» за цільовим призначенням (видобування та збагачення кам'яного вугілля), отримано документи дозвільного характеру та ліцензії.

Після повернення Орендарем ЄМК ДП «Добропіллявугілля» до сфери управління Міненерго, балансоутримувач (державне підприємство на баланс якого його буде передано), зіткнеться з нерегульованістю питання оформлення (переоформлення) діючих дозволів Орендаря.

Враховуючи зазначене, Міністерство енергетики з метою забезпечення безперебійного функціонування та здійснення законного видобутку вугілля державними вугледобувними підприємствами, у зв'язку з поверненням єдиного майнового комплексу до сфери управління Міненерго, пропонує доповнити зазначені проекти Законів України такими змінами, у частині щодо внесення змін до Кодексу України про надра:

1) у статті 16:

частини дванадцяту та тринадцяту викласти у такій редакції:

«Надання спеціальних дозволів на користування надрами суб'єкту господарювання, який отримав єдиний майновий комплекс державного вугледобувного підприємства в оренду чи концесію, здійснюється шляхом переоформлення спеціальних дозволів на користування надрами, виданих вугледобувному підприємству державного сектору економіки, єдиний майновий комплекс якого передано в оренду чи концесію, на ім'я суб'єкта господарювання, який отримав єдиний майновий комплекс такого вугледобувного підприємства в оренду чи концесію, на строк дії такого спеціального дозволу та без проведення електронного аукціону.

Під час оренди чи концесії єдиного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства на період отримання орендарем чи концесіонером спеціального дозволу на користування надрами та гірничого відводу, орендар чи концесіонер здійснює видобуток вугілля та (або) лігніту (бурого вугілля) на об'єкті, переданому в оренду чи концесію, на підставі чинного спеціального дозволу на користування надрами та гірничого відводу державного вугледобувного підприємства, єдиний майновий комплекс якого передано в оренду чи концесію, але не більше 12 місяців з дня укладення договору оренди чи концесії.»

після частини тринадцятої доповнити новими частинами чотирнадцять та п'ятнадцять такого змісту:

«Надання спеціальних дозволів на користування надрами державному вугледобувному підприємству у разі повернення єдиного майнового комплексу з оренди чи концесії, здійснюється шляхом переоформлення спеціальних дозволів на користування надрами, виданих суб'єкту господарювання, якому був наданий єдиний майновий комплекс в оренду чи концесію, на ім'я державного вугледобувного підприємства, якому повертається єдиний майновий комплекс з оренди чи концесії, на строк дії такого спеціального дозволу та без проведення електронного аукціону.

У випадках повернення єдиного майнового комплексу з оренди чи концесії, державне вугледобувне підприємство на період отримання переоформлених

спеціальних дозволів на користування надрами здійснює видобуток вугілля та (або) лігніту (бурого вугілля) на підставі чинного спеціального дозволу на користування надрами суб'єкта господарювання, якому був наданий єдиний майновий комплекс в оренду чи концесію, але не більше 12 місяців з дня повернення з оренди чи концесії єдиного майнового комплексу державному вугледобувному підприємству.».

У зв'язку з цим, частини чотирнадцять та п'ятнадцять відповідно вважати частинами шістнадцять та сімнадцять;

2) у статті 17:

після частини четвертої доповнити частинами п'ятою та шостою такого змісту:

«Надання гірничих відводів державному вугледобувному підприємству у разі повернення єдиного майнового комплексу з оренди чи концесії, здійснюється шляхом переоформлення гірничих відводів, виданих суб'єкту господарювання, якому був наданий єдиний майновий комплекс в оренду чи концесію, на ім'я державного вугледобувного підприємства, якому повертається єдиний майновий комплекс з оренди чи концесії, на строк дії такого гірничого відводу.

У випадках повернення єдиного майнового комплексу з оренди чи концесії, державне вугледобувне підприємство на період отримання переоформлених гірничих відводів здійснює видобуток вугілля та (або) лігніту (бурого вугілля) на підставі чинного гірничого відводу суб'єкта господарювання, якому був наданий єдиний майновий комплекс в оренду чи концесію, але не більше 12 місяців з дня повернення з оренди чи концесії єдиного майнового комплексу державному вугледобувному підприємству.».

У зв'язку з цим, частини п'яту та шосту відповідно вважати частинами сьомою та восьмою.

В. о. Міністра

Ольга БУСЛАВЕЦЬ

_____ 2020 р.